

temporada alta

FESTIVAL DE TARDOR DE CATALUNYA · GIRONA / SALT

TEMPORADA ALTA 2009 – FESTIVAL DE TARDOR DE CATALUNYA GIRONA/SALT
Del 1 d'octubre al 11 de desembre

Handspring Puppet Company

WOYZECK ON THE HIGHVELD

Basat en l'obra de Georg Büchner
Direcció de William Kentridge

Teatre Municipal de Girona
16 i 17 d'octubre

DOSSIER DE PREMSA

INTRODUCCIÓ

De l'epopeia de l'heroi grec Ulises a la del soldat alemany Woyzeck de principis del XIX; de l'òpera de Monteverdi al drama que Georg Büchner va deixar inacabat: després de l'èxit obtingut l'any passat amb *Il ritorno d'Ulisse*, els titelles de la **Handspring Puppet Company** tornen de la mà de l'artista visual i director d'escena sud-africà **William Kentridge**, amb una personal versió de l'obra que converteix Woyzeck en immigrant al Johannesburg dels anys 50. De fet, l'espectacle que presenten enguany, *Woyzeck on the highveld*, és una reposició de la producció de 1992, la primera col·laboració de l'artista plàstic amb la companyia, i que ja aleshores va obtenir les millors crítiques. L'al·legoria d'un home destruït per la lògica d'un sistema que el sobrepassa i l'aboca a la follia en una sofisticada posada en escena de projeccions animades.

1. FITXA ARTÍSTICA

Handspring Puppet Company **WOYZECK ON THE HIGHVELD**

Direcció de **William Kentridge**
Espectacle amb titelles i projeccions animades
Basat en l'obra de Georg Büchner

Director de la reposició : **Luc de Wit**
Escenografia: **Adrian Kohler i William Kentridge**
Director tècnic i il·luminació: **Wesley France**
Animacions: **William Kentridge**
Assistent de les animacions: **Erica Elk**
Edició de vídeo: **Thabo Nel**
Actor: **Mncedisi Shabangu**
Titellaires: **Nkosinathi Gaar, Jason Potgieter, Hamilton Dhlamini, Busi Zokufa, Adrian Kohler, Basil Jones**
Enginyer de so: **Simon Mahoney**
Regidor: **Bruce Koch**
Producció de la música: **Steve Cooks, Edward Jordan**
Disseny de so: **Wilbert Schoubel**
Cello: **Clara Hooyberg**
Acordions de piano: **Alfred Makgalemele, Isaac van Graan**
Titellaire: **Adrian Kohler**
Assistent de la realització de les titelles: **Francois Viljoen, Erica Elk**
Disseny d'il·luminació original: **Mannie Manim**
Assistent del disseny d' il·luminació: **Bruce Koch**
Construcció de l'escenografia: **Francois Viljoen**
Vestuari: **Hazel Maree**
Coordinació del projecte: **Basil Jones**
Màner de producció : **Wesley France**

Producció: **The Standard Bank National Arts Festival, el Johannesburg CityCouncil, la Foundation for the Creative Arts, The German Embassy, el Department of National Education and Art Bureau (Munich)**

Gira internacional 2009-Coordinació: **quaternaire**

Amb el suport de:

LLOC: **TEATRE MUNICIPAL DE GIRONA**
FUNCIONS: **16 i 17 d'octubre, a les 21 hores**
PREU: **12, 18 i 30 euros**
DURADA: **1 hora 30 minuts aproximadament**

Espectacle en anglés amb sobretítols en català

2. SOBRE LA PRODUCCIÓ

Woyzeck on the Highveld és una adaptació de la famosa obra de l'escriptor alemany Georg Buchner, que tracta sobre la gelosia, l'assassinat i la lluita d'un individu en contra d'una societat indiferent que acaba per destruir-lo. El *Woyzeck* de Buchner fou un soldat alemany durant el s.XIX. En aquesta versió, *Woyzeck* és un treballador immigrant a la Johannesburg de 1956, un paisatge d'inhòspita industrialització. La producció (la primera col·laboració entre **Handspring** i el prestigiós artista i productor cinematogràfic **William Kentridge**) combina titelles i cinema d'animació per a il·lustrar gràficament la ment torturada de *Woyzeck*, mentre prova de trobar un sentit a les circumstàncies externes que l'envolten.

Dirigida per **Kentridge**, la producció es va estrenar l'any 1992 al Festival Nacional de les Arts Standard Bank, a Grahamstown, i aquell mateix any va romandre una temporada sencera al Market Theatre de Johannesburg. Posteriorment va estar de gira per Alemanya, Espanya, Bèlgica, Escòcia, Anglaterra, Hong Kong, Austràlia, Nova Zelanda, França i Estats Units, on l'any 1994 va inaugurar el Segon Festival de Teatre de Titelles de Nova York de la Fundació Henson al Teatre Públic Joseph Papp.

Convidats pel Festival Mundial de Titelles, l'any 2008 **Handspring** i **Kentridge** van recuperar l'obra per representar-la a Perth i a Brisbane (Austràlia), i van ampliar temporada al Market Theatre de Johannesburg i al Teatre Baxter de Ciutat del Cap. La producció es presentarà a Stavanger (Noruega) el novembre del 2008. Després de la gira de *Woyzeck* pels Estats Units la producció tornarà a Europa aquesta tardor.

NOTA DEL DIRECTOR: WILLIAM KENTRIDGE

La primera vegada que vaig veure l'obra de **Woyzeck** fou en l'excel·lent producció de Barney Simon al vell Teatre Arena de Doornfontein, durant la dècada dels 70. Des d'aleshores, els personatges i les imatges de l'obra han viscut en el meu subconscient. Durant molts anys vaig tenir la idea de fer una versió de l'obra, ja que creia que l'angoixa i la desesperació del text de Buchner no tenien perquè limitar-se al context de l'Alemanya del segle XIX, i que les mateixes circumstàncies que podem trobar avui dia a Sud-Àfrica permetien adaptar perfectament aquesta obra en un escenari local.

La segona font d'inspiració d'aquesta producció neix del desig de treballar amb titelles en general, i amb la **Handspring Puppet Company** en particular, per endinsar-nos en un camp on la representació teatral i la il·lustració es combinen a la recerca de

profunditat i pes emocional sense haver recórrer a les tècniques més òbvies de transformació psicològica del rostre d'un actor.

La tercera font són les pel·lícules d'animació amb què he estat treballant. L'aparatosos i arcaica tècnica de dibuixar a carbonet i esborrar que faig servir implica estrictes limitacions en quant a la mobilitat i la interacció de les figures il·lustrades. El fet de treballar amb titelles i pel·lícules d'animació afegeix les possibilitats dels moviments tridimensionals a la feina que havia estat fent.

Aquesta és la primera vegada que treballo amb titelles, i junts hem fet grans avenços. Cada dia d'assaig hem anat descobrint coses que les titelles poden fer millor que no pas els seus homòlegs vivents. També cal tenir en compte l'estrany factor que fa que la manipulació de les titelles sigui quelcom transparent, ja que, tot i que veiem l'artificialitat del moviment, no podem evitar creure en l'autonomia de la titella.

3. LA TRAJECTÒRIA DE LA HANDSPRING PUPPET COMPANYY

Handspring Puppet Company va ser fundada l'any 1981 a Ciutat del Cap (Sud-Àfrica) per Basil Jones, Adrian Kohler, Jill Joubert i Jon Weinberg. Tot i que la primera intenció de la companyia i els primers treballs va ser la creació de peces contemporànies per a un públic jove, **Handspring Puppet Company** sempre va voler apropar el teatre de titelles als adults. I així, el 1985 van fer un primer assaig amb la creació dels *Episodes for an Easter Rising*.

La seva participació al setè Festival Internacional de Titelles de Charleville-Mézières l'any 1985 va servir a la formació per donar-se a conèixer a nivell internacional. Però no fou fins el 1991 que la companyia va viure el seu primer èxit fora del seu país amb *Starbrites!*, un espectacle que va dirigir Barney Simon. El muntatge va fer una llarga gira per Europa amb temporada a Londres inclosa.

L'any 1992 fou molt important per **Handspring Puppet Company**. Es va iniciar una estreta col·laboració amb l'artista i realitzador **William Kentridge**. I el resultat fou ***Woyzeck on the Highveld***. L'espectacle va obtenir nombrosos premis a Sud-Àfrica i va rebre l'aplaudiment generalitzat en tots els festivals internacionals on va participar.

La col·laboració entre **Kentridge** i **Handspring Puppet Company** va continuar i junts van portar als escenaris altres creacions. Junts van realitzar *Woyzeck on the Highveld* (1992), *Faustus in Africa* (1995) i *Ubu and the Truth Commission* (1997). El 1998, al KunstenFESTIVALdesArts de Brussel·les, s'aproximen per primera vegada a l'òpera, creant *Il Ritorno d'Ulisse*, sota la direcció musical de Philippe Pierlot. *A Zeno at 4 a.m.* (basat en el text d'Italo Svevo, KunstenFESTIVALdesArts 2001), experimenten per primera vegada amb el teatre d'ombres.

A més, la companyia va començar a treballar durant els últims anys 80 i els primers 90 amb diferents directors de Sud-Àfrica. Cadascun d'ells va obrir a la companyia noves vies i va provocar noves maneres de concebre el treball amb els titelles. L'evolució va

arribar també als titelles a la interacció amb els manipuladors. Pels titellaires, el pes de les titelles va esdevenir una qüestió molt important que s'havia de resoldre

Pel públic més jove es va decidir utilitzar poliestirè recobert de paper. Però Adrian Kohler, el titellaire en cap i responsable de la seva concepció, considerava aquest material com poc noble. Juntament amb **Kentridge** van decidir fer les titelles de fusta esculpida amb dibuixos de carbó utilitzats per **Kentridge** en les seves animacions. Des de llavors la principal preocupació en la concepció dels titelles ha estat l'alleugeriment del material que els titellaires porten en actuacions de més de 90 minuts. Adrian Kohler ha desenvolupat un estil on certes parts de l'estructura dels personatges i com són manipulats són visibles pel públic

War horse és l'espectacle més recent de **Handspring Puppet Company** creat en col·laboració del National Theatre de Londres. El proper treball serà, *The Chimp project*. L'espectacle s'endinsa en les investigacions amb ximpancès dels anys 60, amb l'objectiu de comprendre el llenguatge dels signes.

4. BIOGRAFIA DE WILLIAM KENTRIDGE

Handspring Puppet Company manté una relació molt estreta amb **William Kentridge**, molt conegut a Johannesburg, on va néixer el 1955, per la seva feina com a director artístic, realitzador i escultor. També és creador de dibuixos amb carbó, que utilitza en les seves pel·lícules, una tasca que li ha donat renom internacional

La col·laboració de **Kentridge** amb la companyia va començar el 1992 amb la producció ***Woyzeck on the highveld***. Després van crear altres espectacles, com *Faustus in Africa*, *Ubu and the Truth Commission*, *Zeno at 4 am* i *Confessions of Zeno*, una versió llarga de *Zeno at 4 am*. *Il ritorno d'Ulisse* va ser la seva primera òpera.

El seu treball es va mostrar a *Dokumenta X et XI* a Cassel (Alemanya), al Museu d'Art Modern Art de New York i a la Tate Gallery de Londres. També va participar al Grand Palais de Paris a la trobada *Dans la nuit, des images*. Les seves obres s'han vist als principals festivals d'Europa i d'Amèrica del Nord.

Kentridge va estudiar Ciències Polítiques als anys 70 a la Universitat de Witwatersrand, un temps que va aprofitar per fer d'actor, director i escenògraf en una companyia antiapartheid. També va estudiar pintura a la Johannesburg Art Foundation i teatre a l'École Jacques Lecoq de Paris.

5. LA PREMSA HA DIT:

SUD-ÀFRICA

“Woyzeck on the Highveld és un exemple de l'increïble nivell i la projecció internacional dels artistes que tenim a casa”.

Kalender, 17 de juliol de 1992

“A banda de ser una representació teatral molt innovadora, Woyzeck és una experiència profundament inquietant que ningú no s’hauria de perdre”.

The Weekly Mail, 18 de setembre de 1992

“És una experiència realment excepcional”.

The Star Tonight, 11 de setembre de 1992

“...una de les experiències més evocadores que he viscut mai en un teatre”.

Sunday Times, 12 de juliol de 1992

“Increïblement innovadora”.

The Citizen, 11 de setembre de 1992

ESTATS UNITS

“...una gran mostra del poder dels espectacles de titelles... un espectacle captivador... Woyzeck segueix viu a Sud-àfrica, tant viu com l’art dels titelles”.

The New York Times, setembre de 1994

“No passa gaire sovint, però un cop a la vida, la bellesa pura i el poder imaginatiu d’una obra de teatre et deixa clavat al seient, sense poder-te moure ni parlar per por que es trenqui la màgia”.

Chicago Sun Times, 16 de setembre de 1994

“Inoblidable”.

Wall Street Journal, 13 de setembre de 1994

AUSTRÀLIA

“La perfecció està a l’abast de ben pocs.”

Adelaide Sunday Mail 10 March 1996

BÈLGICA

“Una obra mestra del teatre”.

Gazet van Antwerpen 3 July 1993

“Woyzeck on the Highveld és fascinant en tots els aspectes, per la seva posada en escena plena de bellesa, per la seva precisió tècnica i, sobretot, per l’equilibri

tècnic entre els efectes audiovisuals i la presència física dels actors i els titelles. El que Woyzeck ens ofereix és una festa per als sentits”.

De Standaard, 3 de juliol de 1993

ALEMANYA

“La producció sudafricana del Woyzeck de Georg Büchner és un miracle”.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, 5 de juliol de 1993

“El crispant text de Büchner, que fins ara havia estat patèticament esmicolat o destrossat des d’un punt de vista expressionista, pren vida (i alça el vol i ens captiva) com mai no ho havia fet abans en aquesta obra dels titelles de Johannesburg”.

Die Zeit, 2 de juliol de 1993

SUISSA

“Teatre del més alt calibre”.

Freiburger Nachrichten 9 July 1993

“Els crítics ho van resumir en una sola paraula: ‘màgia’. Amb un enfocament estètic sense precedents, William Kentridge esculpeix la desesperació i l’ansietat que es desprenen de l’obra de Büchner’s i arriben al cor del públic”.

La Liberté, 8 de juny de 1993